

**Pauli Laymanni e Societate Iesu Jus Canonicum
Commentario Perpetuo Explicatum**

Et Uberi Non Minus Ac Varia Qvam Clara Et Solida Doctrina Illustratum

Commentarius In Librum III. Decretalium

Laymann, Paul

Dilingae, 1698

Capitvlm VIII. Cùm sicut.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62482](#)

amissa. Videatur Theol. Mor. l. c. c. s. n. 16.

CAPITULUM VII.

Consulisti.

PARAPHRASIS.

Sepulta fuerunt in Cæmeterio quodam ex communicatorum defunctorum cadavera, quærebatur proinde ex Pontifice, utrum per hanc excommunicatorum in cæmeterio sepulturam, violatum illud fuerit, ut reconciliatione indigeret: & responderet Pontifex affirmativè, violatum scilicet illud, per talium sepulturam esse, & alpersione aquæ solemniter benedictæ, reconciliandum prius, quam iterum fidelium corpora in eo sepeliantur.

SUMMARIUM.

1. Quid nomine Cæmeterij veniat?
2. Violatur, violata Ecclesia, si Ecclesia contiguum sit; si vero non sit contiguum, eodem modo principaliter violatur, quo Ecclesia violatur, & sua reconciliatione indigeret.
3. Per sepulturam excommunicati devitanda in cæmeterio violatur hoc.
4. Probabile est, & praxi hodierna conforme, non violari inullo cajuc cæmeterio, si nec consecratum est, nec benedictum ab Episcopo.

Notandum primò. Cæmeterium illum locum dici, qui auctoritate Episcopi, si non consecratus aut benedictus sit, destinatus saltem est & deputatus, ad sepelienda in eo defunctorum fidelium cadavera: sicuti autem tale cæmeterium, si Ecclesia contiguum est, consecratur per Ecclesia consecrationem, ita etiam violatur, & execratur Ecclesia violata, aut execrata, juxta cap. un. in 6. hoc tit. Vel si contiguum Ecclesia non sit, suam propriam consecrationem, benedictionem, aut Episcopalem saltem deputationem habens, execratur, aut violatur eodem modo, & in illis casibus, quibus vio-

latur, aut execratur Ecclesia; sicuti enim in illo casu censeretur quid esse accessorium ad Ecclesiam contiguam principalem, & consequenter sequitur naturam principalis juxta regulam 46. in sexto. ita in hoc casu, cum Ecclesia non sit accessorium, censeretur se habere ut principale, & iisdem modis violari, quibus violatur Ecclesia, uti patet etiam ex cit. cap. un. hoc tit. in sexto, & ex cap. Ecclesiam. 27. ac 28. dist. 1. de consecr.

Notandum secundò. Quando dicitur hic 2. per sepulturam excommunicati in cæmeterio, violari cæmeterium, intelligi debere hoc de sepultura excommunicati vitandi, post Concilium Constant. excommunicati scilicet publicè denuntiati, aut notorij persecutoris Clerici; sicuti cum pluribus alijs bene etiam notavit Navarrus dicens, per sepulturam Hæretici nominatim non denuntiati (qualiter non denuntiati, nec vitandi sunt Hæretici nostræ Germaniæ) non violari Ecclesiam, arg. cap. sacris 12. de sepult.

Notandum tertiod. Reconciliationem talis cæmeterij violati fieri debere, tam in hoc, quam in alijs casibus violationis, eodem modo, quo Ecclesia notatur reconcilianda, de quo paulò pôst: probabile tamen etiam est, & hodierna praxis obtinet, quod cæmeterium, si nec consecratum, nec benedictum sit, sed sola auctoritate Episcopi ad sepulturam fidelium deputatum, & determinatum, nunquam violetur, ut reconciliatione indigeat. Videatur Theol. Moral, l. c. c. s. n. 2.

CAPITULUM VIII.

Cùm sicut.

PARAPHRASIS.

Intellexit Honorius III. Pontifex ex Capitulo Otadiensi, quod Regina Hungariæ, Ecclesiam suam quidem fundaverit, & consecrari fecerit, nullam tamen ei dotem assignaverit: reſcribit proinde, Ecclesiam consecrandam non fuisse, nisi de doce

dote ei fuerit provisum ; & hinc tantò magis ad solvendam hanc liberaliorem esse debere Regiam, quantum fortius ex debito jam ad eam dotem obligetur.

SUMMARIUM.

1. Ecclesia fundanda, aut adificanda non est, vel saltem non est consecranda, nisi prius de dote competente ipsi provideatur, aut velut ad eam obligari consecrans Episcopus ; vel sit Ecclesia Mendicantium ; vel saltem in monasterio adificata.
2. Quando censeatur sufficiens dote Ecclesia assignata ?

Notandum primum. Ecclesiam fundandam aut adificandam non esse, nisi de dote competente illius prius provideatur ; & si hujus nulla in fundatione Ecclesia mentione habita fuit, consecrandam non esse, nisi dote ei competens assignetur, ad quam ex contraactu obligetur, qui eam fundavit, aut haeredes illius ; ita ut ad eam teneatur Episcopus, qui sine dote assignata eam consecravit, ex patrimonio suo, vel etiam ex redditibus sua Ecclesiae, si sine gravi illius lassione hoc fieri possit ; sicut enim filia à patre indotata non collocatur, sic nec à fundatore, aut in defectum hujus conserante, Ecclesia, quasi filia, sine dote relinquere non debet ; ita ut contra fundatorem in tali casu fundata & non dotata ab eo Ecclesia, competit conditio ex hoc Canone, coram judice Ecclesiastico tractanda ; nisi Ecclesia aut Mendicantium sit, aut in Monasterio Religiosorum adificata, quae speciali dote non indiget.

2. Notandum secundum. Competentem dotem assignandam fundata Ecclesia tum forte, si sufficiens ei pro luminibus, & alijs ad cultum divinum necessarijs, pro competente ac honesta sustentatione beneficiati, ac ministri, si sit Ecclesia parochialis ; vel si sit Ecclesia collegiata, pro numero & qualitate collegij instituendi &c redditus assignentur ; & quamvis hospitalitatis jura, & ju-

ra Episcopalia majores redditus requirentur, in fundanda tamen & dotanda Ecclesia ab hac non attenditur, cum ab his excusat beneficiati, nisi pinguior fortuna ardeat, ut docent Hostiensis, Panormit. cum Aut. & alij.

CAPITVLVM IX.

Aqua.

PARAPHRASIS.

Quod in Provincia Bracharensi ea contumia vigeret, ut aqua quidem per Episcopum benedictam, per simplices tamen Sacerdotes Ecclesiae violata reconciliantur, rescivit Pontifex Gregorius IX. Huius proinde consuetudinem, quam potuisse potius corruptelam dicendam (cum Episcopi non sit, ea quae sunt Ordinis Episcopalis, simplici Sacerdoti committere) improbans Pontifex, rescribit Episcopo Astoricensi, posse quidem cum alijs Episcopo reconciliationem talem committere, per aquam ab Episcopo benedictam, non tamen simplici Sacerdoti : toleramus tamen se misericorditer, quod ex mandato Episcopi per simplices Sacerdotes circa reconciliandas Ecclesias factum haec tenus fuerat.

SUMMARIUM.

1. Aqua, per cuius aspergensem recubilasset violata Ecclesia, à quo benedicti debeat ? & a quo reconciliandi fieri debeat Ecclesia consecrata ?
2. A quo, & quā aquā reconciliatio fieri debeat, si Ecclesia tantum fundata, aut ad divinum cultum ab Episcopo deputata, nondum amittere consecrata ?
3. Posse nonnunquam reddi per Pontificis actum, qui ab initio & de se invalidum fuit, validum, ab eosaltim tempore, quo summus Pontifex consenserit.